

Helena Gades indsættelsesprædiken 12. søndag efter trinitatis

Taler

Helena Christina Jouhki Gade
Døvepræst

Dato

7. september 2025

Sted

Døves Kirke, Frederiksberg

Omstændigheder

Den 31. august 2025 blev Helena Christina Jouhki Gade ordineret i Københavns Domkirke. Søndagen efter, den 7. september 2025, blev hun indsat af provst Ulrik Overgaard i Døves Kirke på Frederiksberg. Hun er døvepræst og Danmarks første præst, der selv er døv, og hendes modersmål er dansk tegnsprog.

Dette er den prædiken, hun holdt for sin døvemenhed.

Prædikentekst

Markusevangeliet kapitel 7, vers 31-37

1 Hver søndag har sin egen evangelietekst, der læses i alle folkekirker i Danmark. I alle kirker prædikes der i dag ud fra denne tekst. Netop i dag er det teksten om Effata – hvor Jesus helbreder en døv mand.

5 Det er et noget særligt og pudsigt sammenfald, at jeg bliver indsat som døvepræst netop i dag, her i Døves Kirke, med denne evangelietekst.

Flere af os har blandede følelser over den beretning. Nogle af os bliver provokerede og spørger os selv: Hvorfor helbredte Jesus den døvstumme? Ville

10 Jesus fikse os, så vi kan høre og tale som de andre? Og hvis ja, hvorfor kan vi så ikke bare i dag bede til Jesus om at fjerne døvheden? **Er vi ikke gode nok, som vi er?**

15 Jeg kan ikke og vil heller ikke bortforklare helbredelsesmiraklet ved at prædike poetisk eller ved at sige, at det ikke skal forstås bogstaveligt. Lad os i stedet forstå teksten ud fra samfundet dengang for 2000 år siden – og så bagefter tolke Jesu handling ind i nutiden.

20 Litteraturen viser, hvordan døves levevilkår for 2.000 år siden var. Lad mig nævne tre korte nedslag:

· Den græske filosof Aristoteles kaldte døve for 'dumme' – en tankegang, der påvirkede synet på døve og fratog os uddannelsesmulighed i mange

århundreder.

25

· I Romerriget var døve marginaliseret. Hvis de for eksempel gerne ville købe og eje jord, skulle de kunne tale og kommunikere direkte med myndighederne. De måtte ikke bruge en repræsentant, som for eksempel en tolk, ikke engang en søskende måtte de bruge, så de var udelukket, fordi de ikke kunne tale.

30

· På Jesu tid fandtes kristendommen endnu ikke. Der var jødedommen – og Jesus var jøde. Kristendommen kom først efter hans død og opstandelse. I jødedommen ser vi glimt af håb: Døve måtte gerne komme i templet. Der findes et bud om næstekærlighed i Det Gamle Testamente (Tredje Mosebog kapitel 19, vers 18).

35

Det jødisk menneskesyn var mildere. Måske var det derfor, folk førte den døve mand til Jesus.

40

Vi ved ikke, hvad den døve mand selv dengang tænkte om at være blevet hørende og talende. Det står ikke noget om i evangelieteksten. Det er muligt, at han blev glad.

45

Jesu helbredelsesmirakel handler ikke kun om at høre og tale. Det handler om at være en del af et fællesskab. At kunne kommunikere med andre er at kunne være med i et fællesskab. Når Jesus siger: ”Effata” – Luk dig op!, - så åbner han vejen til fællesskab og ligeværd mellem mennesker. Vejen til kærlighed.

50

Nogle har stillet spørgsmålet, om Gud diskriminerer os, som døve og tegnsprogstalende, fordi vi ikke kan høre og tale på samme måde som det såkaldte ”normale menneske”? Var Jesus ableist? Ableisme betyder handicapdiskrimination på grund af menneskers evner eller manglende evne til at opfylde den såkaldte ”normale krop”, og så oplever de ulighed i samfundet.

55

Mit svar er et klart nej! Jesus er ikke ableist. Vi er ikke disabled, men abled. Det betyder, at vi kan – på vores egne vilkår.

Dengang. Folk på Jesu tid – og mange andre gennem tiden – havde den opfattelse, at al slags dårligdomme var Guds straf.

60

Jesus vendte det på hovedet ved at møde dem med respekt, omsorg og kærlighed

frem for straf.

- 65 Og ja, vi rammes af skade, sygdom og død – og handicap. Det er et menneskeligt levevilkår. En vedvarende kamp her i livet. Men det er ikke Guds straf. Videnskaben befrier os heldigvis fra forstokkede forestillinger om Guds straf.

- 70 Så, underet handler ikke om, at vi skal være som ”de andre”, men om kærlighed og fællesskab.

Som vi lige har hørt, så tog folk omkring den døve mand ham i hånden og førte ham til Jesus. Jeg tror, at det bunder i næstekærlighed.

- 75 Jeg tror, at de kunne nok se, at den døve mand var ensom og udenfor fællesskabet.

- 80 De tænkte derfor nok, at hvis han kunne høre og tale, så de kunne kommunikere med ham og dermed have ham med i fællesskabet, hvor de blev ligeværdige. Sådan som samfundet der var dengang.

Min forgænger, Lise Lotte Kjær, har sagt: Hvis Jesus levede i dag, så ville han have taget den døve mand i hånden og fulgt ham i døveforeningen.

- 85 Gud har skabt alle mennesker. Skabelsen består af en enorm diversitet. Vi er forskellige og unikke: Vi er høje, lave – tynde, tykke – unge, gamle – lyshudede, mørkhudede – nogle er døve, andre hørehæmmede, nogle bruger høreapparat, andre har cochlear implant, og andre igen er hørende – og nogle af os har små, andre store fødder... Vi er som vi skal være.

90

Søren Kierkegaard, teolog og filosof, skrev så fint i 1847: ”Lad saa Forskjellighederne være der”. Vores forskelligheder er ikke en fejl – det er en rigdom. Vi skal ikke ligne hinanden. For Gud er vi alle ligeværdige. Gud elsker ethvert menneske her på jorden.

95

Og hvad skete der efter helbredelsen? Jesus forbød folk at sige det til nogen. Det skulle være hemmeligt. Folk kunne ikke holde sig tilbage. De ”var helt ude af sig selv af begejstring”. De fortalte det videre – de lod deres glæde rygtes videre. De sagde: ”Alt det, han gør, er godt. Han får døve til at høre og stumme til at tale.”

100

Og hvorfor reagerede de på den måde? Reaktionen afspejler nok det, der står i Det Gamle Testamente. Profet Esajas forudsagde en tid, hvor de døve skulle høre, og de stumme synge af glæde (Esajas' Bog kapitel 35, vers 5-6). For dem peger det på håb: Guds rige bryder frem midt iblandt os.

Vi har lov til at tro på, at vi engang skal se himmeriget helt og fuldt.

Nogle forestiller sig, at i evigheden vil vi alle høre og tale. For eksempel forestillede kirkefader Augustin i 300-tallet sig, at vi alle bliver perfekte i det hinsidige, så alle fysiske dårligdomme, uperfektheder og, ikke mindst, handicap, forsvinder.

– Men idéen om en hinsidig 'skønhedssalon' stigmatiserer handicap som et tegn på en ufærdig skabelse – og denne opfattelse lever desværre videre stadig i dag. (Gitte Buch-Hansen)

Og hvad forestiller jeg mig så? Måske får vi en åndelig krop i det hinsidige? Der taler vi måske vores eget modersmål. Alle sprog – dansk tegnsprog, dansk, engelsk, finsk tegnsprog – smelter sammen. Det samme med gamle og nye tegn, mund-hånd-system og håndalfabet. Vi forstår hinanden – på tværs af alle sprog. Eller måske er det **telepati**? Jeg ved ikke. Jeg forstår kun stykkevis.

Allerede nu ser vi glimt af Guds rige her og nu. Tegn på Guds rige er fællesskab, medmenneskelig-ighed og kærlighed. Her i Døves Kirke har vi et fællesskab, hvor vi kan være hele mennesker med vores sprog, historie og kultur. Dansk tegnsprog er vores hjertesprog og nøgle til at forstå evangeliet – og til at forstå hinanden.

Hvis vi prøver at se Effata-beretningen fra et åndeligt perspektiv, så er der flere steder i Biblen, hvor Jesus for eksempel har beskyldt tilhørerne for at være døve, ikke hører hvad han siger. Dette skal ikke forstås bogstaveligt. De var jo hørende, men de hørte ikke efter og forstod ikke det Jesus sagde. Det handler om, at vi indeni forstår evangeliet, altså det kristne, glædelige budskab.

Danmarks første døvepræst Johannes Jørgensen skriver i sin prædikensamling fra 1904: "Det er jo ikke med Øret, vi skal høre Jesus, men det er med Hjertet."

Hvis vi kan lukke vores sind op, åbner vi sindet for en relation med Gud.

Vi står her i dag, fordi nogen før os bar håbet videre. Vi bærer hinanden. Måske kan vi ikke altid sanse det: men tro, håb og kærlighed bærer os gennem livet.

145 Dansk tegnsprog er Guds gave til os.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

150

Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

155

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

12. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

160

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/helena-gades-indsaettelsespraediken-12-sondag-efter-trinitatis>

165

170

175